

[Handelsministeren.]

hævde, at Loven af 1857 ikke i denne Henseende er mere egnet til Beskyttelse for det danske Erhverv, end det Lovforslag, her foreligger, vil være, naar det ophøjes til Lov — paa ingen Maade!

Jeg vil som en almenyldig Regel sige, at man skal vogte sig for at have Lovbestemmelser, som ikke kan overholdes. Det er vi ogsaa alle enige om. Det er Gang paa Gang fremhævet ogsaa fra det ærede Medlems Partis Side, at man skal afholde sig fra at indsætte Bestemmelser i Lovene, som Befolkningen ikke synes er rimelige, og som den derfor omgaar paa den ene eller den anden Maade. Det svækker den almindelige Moral, hvis Løven ikke kan overholdes. Paa det Omraade af Lovgivning, vi i Dag behandler, maa man være aarvaagen. Det ærede Medlem kan ikke være uvidende om, at der ogsaa her i Landet findes Selskaber, der saa at sige helt og fuldt drives ved Hjælp af udenlandsk Kapital. Det ærede Medlem kan ikke være uvidende om, at store danske Varehuse med Filialer baade her og dér faktisk i Nutiden beherskes af udenlandsk Kapital. De paagældende Virksomheder optræder ganske vist pænt som *danske*, men de er i Virkeligheden *udenlandske*, og de sælger fortrinsvis udenlandske Varer, netop fordi de er udenlandske. Den udenlandske Kapital er maaske netop sat ind i Virksomheden, for at faa den udenlandske Vare anbragt her i Landet og distribueret til Befolkningen. Det ærede Medlem maa jo vide, at Kapitalen er international, for saa vidt som den uhindret vandrer over Landegrænserne. Saa længe det private Initiativ er raadende i Handel og Fabrikation, vil det være umuligt at hindre den fremmede Kapitals Indflydelse i vort Næringsliv. Der skal i hvert Fald, hvis man vil skabe Forholdsregler imod dette, træffes helt andre Bestemmelser end saadanne, som man er i Stand til at træffe i en Næringslov.

Det ærede Medlem anbragte uden videre — som en Kompliment til den lille forretningsdrivende — Stormagasinerne paa Toppen, hvad Priserne angaar, og han anbragte dem samtidig i Dalen, naar Talen var om at lønne og behandle deres Personale, navnlig den Del af Personalet, der betjener Selskabernes Filialer. Jeg er tilbøjelig til at give det ærede Medlem Ret i hans Betragtning. I mange Tilfælde er det Personale, der ansættes som Bestyrere o. s. v. rundt omkring i Filialerne, ganske overordentlig slet stillet og bliver overordentlig daarligt behandlet. Ganske vist er jeg ikke i Stand til at sige noget

afgørende i denne Henseende; jeg har ikke nogen tilforladelig Statistik over Forholdene ved Haanden. Men jeg er tilbøjelig til at give det ærede Medlem Ret i hans Betragtning.

Jeg er ogsaa tilbøjelig til at give det ærede Medlem Ret i den Betragtning, at vi har alt for mange Butikker her i Landet, og at denne Omstændighed er medvirkende til, at vore Detailpriser er alt for høje i Forhold til de Produktionspriser, der noteres af dem, der producerer Varerne og sender dem ud i Detailhandelen. Men jeg tror ikke, at dette kan hindres ved, at man hindrer de større Virksomheder i at etablere selvstændige Udsalg, og da navnlig ikke ved at hindre Fabrikkerne i at lave deres egne Udsalg for derigennem at sørge for, at deres Varer paa en særlig billig Maade kan komme ud til Publikum.

Det ærede Medlem Hr. Hendriksen gjorde for øvrigt en Række Indvendinger mod andre Bestemmelser i Lovforslaget. Han sagde saaledes, at Titelen ikke var fyldestgørende. Jeg synes, at Titelen er meget god. Det er en kort Titel. Selvfølgelig kan man lave en længere Titel, og den kan saa maaske bedre dække over Indholdet. (*Hendriksen*: Ja, Titelen er ikke helt rigtig). Nej, det kan saamænd godt være. Men det er et Spørgsmaal, jeg er villig til at forhandle om. Det skal i alt Fald ikke være nogen Hindring for at faa Lovforslaget gennemført.

Ministeren bør, sagde det ærede Medlem, tage alle interesserede Organisationer med paa Raad, naar Bestemmelser i Henhold til Loven skal udformes. Ja, jeg har allerede udtalt mig om, hvorledes Ministeriet bør være stillet med Hensyn til Dispensationer. Og det kan jeg i alt Fald sige, at den Praksis, vi har i Handelsministeriet, gaar absolut i Retning af, at vi hører Organisationerne, inden vi træffer vore Bestemmelser. Ingen kan med Rette komme og bebrejde Handelsministeriet, at vi ikke tager fornødent Hensyn til Organisationerne. Og dem maa der naturligvis ogsaa tages Hensyn til, hvad disse Spørgsmaal angaar.

Hvorfor skal — siger det ærede Medlem — det ikke kræves af de Folk, der løser Næringsbevis, at de skal have Raadighed over deres Bo, naar til Eks. en Translatør skal have Raadighed over sit Bo for at kunne udøve *sin* Virksomhed? Ja, der er nu en ikke ringe Forskel. Den lille Haandværksmester bør man dog ikke nægte Adgang til Erhverv, fordi han har